

NEPROMENLJIVE VRSTE REČI

Prilozi su nepromenljive reči koje određuju pojedine reči, najčešće glagole, ili celu rečenicu. Prilozi mogu označavati **mesto**, **vreme**, **način**, **količinu**.

mesto	Odakle dolazite? Sedi ovde .
vreme	Sutra ćemo ići na ekskurziju. Zimi idemo na Kopaonik.
način	Marko brzo govori. Jovana je to podnela mirno .
količina	Imamo mnogo jabuka. Dragan malо uči.

Prilozi koji su nastali od opisnih pridjeva, inače brojni, takođe se mogu porediti, pri čemu i u komparaciji zadržavaju oblike pridjeva srednjeg roda.

Ana **brzo** trči. Sofija trči **brže**. Sonja trči **najbrže**.

SUPLETIVNA KOMPARACIJA

dobro	bolje	najbolje
zlo	gore	najgore
mnogo	više	najviše
malo	manje	najmanje

Predlozi stoje ispred imenica ili zamenica i izražavaju različite vrste odnosa prema upravnoj reči. Mogu iskazati **mesto**, **vreme**, **uzrok**, **način** itd.

mesto	Stojimo ispred kuće. Knjiga je na polici.
vreme	Dođi za Novu godinu kod nas. U subotu idemo na more.
uzrok	Pogrešila sam zbog tebe. Uradila je to iz pakosti.
način	Deca su govorila kroz plač.

Za svaki predlog potrebno je znati s kojim se padežom kombinuje odnosno u kom padežu mora biti imenska reč koja uz njega стоји. Neki predlozi kombinuju se s jednim, a neki s dva ili tri padeža, pri čemu se njima izražavaju različita značenja. Među padežima nominativ je jedini koji nikada ne dolazi posle predloga, dok se lokativ, s druge strane, uvek kombinuje s nekim predlogom.

PADEŽ	PREDLOZI
genitiv	bez, do, ispred, iz, između, iznad, od, oko, pored, protiv, sa, u, za, zbog
dativ	ka, prema, uprkos
akuzativ	kroz, među, na, nad, o, po, pod, pred, u, za
instrumental	nad, pod, pred, sa, za
lokativ	na, o, po, u

akuzativ	lokativ
Ući ćemo u dvorište.	Sedimo u dvorištu.
instrumental	akuzativ
Stojimo pred kućom.	Staćemo pred kuću.

Veznici povezuju rečenice i rečenične delove. Mogu biti prosti: **i, ali, te, ili, nego, da** itd., i složeni, tj. sastavljeni od različitih vrsta reči: **kao što, kao da, zbog toga što** itd.

Na pijaci smo kupili jabuke **i** kruške.
Doći će gosti, **ali** neće ostati dugo.
Već sam ti rekao **da** ču ići na izlet.

Rečce imaju različitu upotrebu. One služe za:

- a) isticanje suprotnosti: **međutim**,
- b) posebno isticanje: **baš, bar,**
- c) za isticanje ličnog stava: **možda,**
- č) za pokazivanje: **evo, eto, eno,**
- ć) za pitanje: **zar, da li,**
- d) za potvrđivanje i odricanje: **da, ne.**

Uzvici ne ulaze u sintaksičke veze s drugim rečima. Njima se iskazuju osećanja i raspoloženja odnosno njima se trenutno odgovara na utiske spoljnog sveta.: **ah, oh, jao, joj, uh, ha-ha** itd. Takođe, služe i za dozivanje, skretanje pažnje ili podsticanje: **alo, pst, de,** a mogu podražavati zvukove iz prirode i okruženja: **bum, fiju, tras.**